

TCVN

TIÊU CHUẨN QUỐC GIA

TCVN 1779 : 2009

Xuất bản lần 2

Ô TÔ, MÁY KÉO - THUẬT NGỮ

Automobiles, tractors - Terminology

HÀ NỘI – 2009

Lời nói đầu

TCVN 1779: 2009 thay thế TCVN 1779 : 1976;

TCVN 1779 : 2009 do Ban kỹ thuật tiêu chuẩn quốc gia TCVN/TC 22 *Phương tiện giao thông đường bộ* biên soạn, Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng đề nghị, Bộ Khoa học và Công nghệ công bố.

Ô tô, máy kéo - Thuật ngữ

Automobiles, tractors - Terminology

1 Phạm vi áp dụng

Tiêu chuẩn này qui định các thuật ngữ dùng cho ô tô, máy kéo và các bộ phận, hệ thống của chúng.

2 Tài liệu viện dẫn

Các tài liệu viện dẫn sau là rất cần thiết cho việc áp dụng tiêu chuẩn này. Đối với các tài liệu viện dẫn ghi năm công bố thì áp dụng bản được nêu. Đối với các tài liệu viện dẫn không ghi năm công bố thì áp dụng phiên bản mới nhất, bao gồm cả các sửa đổi.

TCVN 1266-0 *Máy kéo và máy dùng trong nông lâm nghiệp - Phân loại và thuật ngữ - Phần 0: Hệ thống phân loại và phân loại.*

TCVN 8273-1+ 9 *Động cơ đốt trong kiểu pit tông - Thuật ngữ về các bộ phận và hệ thống.*

TCVN 6211 *Phương tiện giao thông đường bộ - kiểu - Thuật ngữ và định nghĩa.*

TCVN 6528 *Phương tiện giao thông đường bộ - Kích thước phương tiện có động cơ và phương tiện*

1 Scope

This standard defines terms for automobiles, tractors and their components, systems.

2 Normative references

The following referenced documents are indispensable for the application of this document. For dated references, only the edition cited applies. For undated references, the latest edition for the referenced document (including any amendments) applies.

ISO 3339-0 *Tractors and machinery for agriculture and forestry – Classification and terminology – Part 0: Classification system and classification.*

ISO 7967-1+9 *Reciprocating internal combustion engines – Vocabulary of components and system.*

ISO 3833 *Road vehicles – Types – Terms and definitions.*

ISO 612 *Road vehicles – Dimensions of motor vehicles and towed vehicles – Terms*

TCVN 1779 : 2009

được kéo - Thuật ngữ và định nghĩa.

TCVN 6529 Phương tiện giao thông đường bộ - Khối lượng - Thuật ngữ, định nghĩa và mã hiệu.

TCVN 6821 Phương tiện giao thông đường bộ - Phanh ô tô và móc - Từ vựng.

TCVN 7861 -1 Động cơ đốt trong kiểu pit tông - Từ vựng - Phần 1: Thuật ngữ dùng trong thiết kế và vận hành động cơ.

3 Thuật ngữ

3.1 Thuật ngữ dùng cho ô tô, ô tô kéo móc, móc, sơ mi rơ móc được qui định trong TCVN 6211.

3.2 Thuật ngữ dùng cho máy kéo dùng trong nông lâm nghiệp được qui định trong TCVN 1266 -0.

3.3 Thuật ngữ liên quan đến kích thước của ô tô và phương tiện được kéo được qui định trong TCVN 6528.

3.4 Thuật ngữ liên quan đến khối lượng của ô tô được qui định trong TCVN 6529.

3.5 Thuật ngữ liên quan đến động cơ của ô tô, máy kéo được qui định trong TCVN 7967-1+9, TCVN 7861-1.

3.6 Thuật ngữ liên quan đến hệ thống phanh của ô tô, máy kéo được qui định trong TCVN 6821.

3.7 Thuật ngữ liên quan đến hệ thống truyền lực của ô tô, máy kéo được qui định trong Bảng 1.

3.8 Thuật ngữ liên quan đến hệ thống treo của ô tô, máy kéo được qui định trong Bảng 2.

and definitions.

ISO 1176 Road vehicles – Masses – Terms, definitions and codes.

ISO 611 Road vehicles – Braking of automotive vehicles and their trailers – Vocabulary.

ISO 2710-1 Reciprocating internal combustion engines – Vocabulary – Part 1: Term for engine design and operation.

3 Terms

3.1 Terms for automobiles, trailer-towing vehicles, trailer, semi-trailer as specified in TCVN 6211.

3.2 Terms for tractors for agriculture and forestry as specified in TCVN 1266 -0.

3.3 Terms relating to dimensions of automobiles and towed vehicles as specified in TCVN 6528.

3.4 Terms relating to mass of automobiles as specified in TCVN 6529.

3.5 Terms relating to engine of automobiles, trailers as specified in TCVN 7967-1+ 9, TCVN 7861-1.

3.6 Terms relating to braking system of automobiles, tractor as specified in TCVN 6821 .

3.7 Terms relating to drive system of automobiles, tractor as specified in Table 1.

3.8 Terms relating to suspension system of automobiles, tractor as specified in Table 2.

3.9 Thuật ngữ liên quan đến hệ thống lái của ô tô, máy kéo được qui định trong Bảng 3.

3.9 Terms relating to steering system of automobiles, tractor as specified in Table 3.

3.10 Thuật ngữ liên quan đến hệ thống di động của ô tô, máy kéo được qui định trong Bảng 4.

3.10 Terms relating to moving system of automobiles, tractor as specified in Table 4.

3.11 Thuật ngữ liên quan đến bộ phận khung, vỏ của ô tô, máy kéo được qui định trong Bảng 5.

3.11 Terms relating to frame, body of automobiles, tractor as specified in Table 5.

3.12 Thuật ngữ liên quan đến hệ thống điện của ô tô, máy kéo được qui định trong Bảng 6.

3.12 Terms relating to electrical system of automobiles, tractor and trailers as specified in Table 6.

Bảng 1 - Hệ thống truyền lực

Table 1 - Drive system

STT No.	Thuật ngữ tiếng Việt	Terms in English
1	Ly hợp (Hình 1.1)	Clutch (Figure 1.1)
2	Ly hợp thường đóng kiểu lò xo (Hình 1.1)	Spring loaded clutch (Figure 1.1)
3	Ly hợp thường mở (Hình 1.2)	Opened clutch (Figure 1.2)
4	Ly hợp một đĩa (Hình 1.1)	Single disk clutch (Figure 1.1)
5	Ly hợp hai đĩa (Hình 1.3)	Clutch with double laminated disk (Figure 1.3)
6	Ly hợp nhiều đĩa (Hình 1.4)	Clutch with multiple laminated disk (Figure 1.4)
7	Ly hợp chuyển hướng (Hình 1.4)	Steering clutch (Figure 1.4)
8	Ly hợp thủy lực (Hình 1.5)	Hydraulic clutch (Figure 1.5)
9	Trợ lực thủy lực	Hydraulic servo
10	Bộ phân phối của trợ lực thủy lực	Hydraulic servo distributor
11	Ly hợp tự động	Automatic clutch
12	Ly hợp nửa tự động (Hình 1.6)	Semi automatic clutch (Figure 1.6)
13	Bộ điều chỉnh mômen xoắn	Torque adjuster
14	Ly hợp phanh	clutch brake
15	Vỏ của ly hợp (Hình 1.1, số 7)	Clutch body (Figure 1.1, No 7)
16	Vỏ trong của ly hợp (Hình 1.1 Số 4)	Cover plate (Figure 1.1, No 4)
17	Đĩa ép (Mâm ly hợp) (Hình 1.1 Số 2)	Pressure plate(Figure 1.1, No 2)
18	Đĩa ma sát(Đĩa ly hợp bị động)(Hình 1.1 Số 1)	Clutch driven disk (Figure 1.1, No 1)
19	Xương đĩa ma sát (Hình 1.1 Số 11)	Driven disk plate (Figure 1.1, No 11)

Bảng 1 (tiếp tục)
Table 1 (continued)

STT No.	Thuật ngữ tiếng Việt	Terms in English
20	Tấm phủ bề mặt đĩa ma sát (đĩa ly hợp bị động) (Hình 1.1 Số 10)	Clutch driven disk facing (Figure 1.1, No 10)
21	Thanh kéo ly hợp	Clutch rod
22	Nạng điều chỉnh của thanh kéo ly hợp	Clutch rod adjusting fork
23	Đòn mở ly hợp (mở gạt ly hợp) (Hình 1.1 Số 6)	Release lever (Figure 1.1, No 6)
24	Nạng mở ly hợp (Hình 1.1 Số 13)	Beaing release fork (Figure 1.1, No 13)
25	Cơ cấu điều khiển ly hợp (Hình 1.7)	Clutch controler (Figure 1.7)
26	Bàn đạp ly hợp	Clutch pedal
27	Cốc đỡ bi	Bearing bush
28	Đệm ép ổ bi	Bearing thrust tasher
29	Ổ bi chặn của ly hợp (Hình 1.1 Số 5)	Clutch thrust bearing (Figure 1.1, No 5)
30	Hộp số (Hình 1.8)	Gear box (Figure 1.8)
31	Vỏ hộp số (Hình 1.8 Số 12)	Gear box housing (Figure 1.8, No 12)
32	Nắp hộp số (Hình 1.8 Số 13)	Gear box cover (Figure 1.8, No 13)
33	Trục sơ cấp (Hình 1.8 Số 1)	Primary shaft (Figure 1.8, No 1)
34	Trục trung gian (Hình 1.8 Số 2)	Transmission shaft (Figure 1.8, No 2)
35	Chốt hãm (Hình 1.8 Số 8)	Lock dowel (Figure 1.8, No 8)
36	Trục thứ cấp (Hình 1.8 Số 3)	Secondary shaft (Figure 1.8, No 3)
37	Cần đổi số (cần số) (Hình 1.8 Số 6)	Speed-change level (Figure 1.8, No 6)
38	Thanh trượt số (Hình 1.8 Số 4)	Gear shifter shaft (Figure 1.8, No 4)
39	Càng chuyển số (Hình 1.8 Số 5)	Gear shift lock (Figure 1.8, No 5)
40	Ống gài số (Hình 1.8 Số 10)	Speed shift sleeve (Figure 1.8, No 10)
41	Bộ đồng tốc	Synchro-mesh unit
42	Trục số lùi (Hình 1.8 Số 11)	Reverse gear shaft (Figure 1.8, No 11)
43	Tám hãm số	Lock strap
44	Hộp số phụ trợ	Auxiliary gearbox
45	Hộp phân phối	Distributing box
46	Hộp số hành tinh	Planetary gear box
47	Hộp số thủy cơ	Hydromechanic gear box
48	Trục các đăng	Cardan shaft
49	Trục chữ thập các đăng	Cardan shaft spider

Bảng 1 (kết thúc)

Table 1 (finished)

STT No.	Thuật ngữ tiếng Việt	Terms in English
50	Nạng các đăng	Cardan shaft yoke
51	Ống các đăng	Cardan tube
52	Trục các đăng kép	Double jointed drive shaft
53	Khớp các đăng đồng tốc	Constant velocity cardan joint
54	Cầu chủ động sau	Rear driving axle
55	Vỏ cầu chủ động sau	Rear driving axle housing
56	Truyền lực chính	Final drive
57	Bánh răng chủ động truyền lực chính	Axle drive pignon
58	Bánh răng bị động của truyền lực chính	Final drive driven gear
59	Trục bánh răng chủ động	Pignon drive shaft
60	Cơ cấu vi sai	Differential gear
61	Khoá vi sai	Differential lock
62	Vi sai tự khoá	Differential gear with selflocking device
63	Vỏ vi sai	Differential housing
64	Bánh răng nửa trục	Differential side gear
65	Đệm ti của bánh răng hành tinh	Satellite thrust washer
66	Vỏ nửa trục	Axle shaft sleeve
67	Nửa trục	Axle shaft
68	Nửa trục giảm nửa tải trọng	Semifloating axle shaft
69	Nửa trục giảm ba phần tư tải trọng	Three quarter floating
70	Nửa trục giảm tải hoàn toàn	Full-floating axle shaft
71	Bạc vỏ nửa trục	Sleeve gasket
72	Đệm điều chỉnh	Adjusting shim
73	Cầu chủ động có số truyền tăng	Overdrive axle
74	Truyền lực cuối	Final drive
75	Cầu chủ động trước	Front driving axle
76	Vỏ cầu chủ động trước	Front driving axle housing
77	Cầu trước	Front axle
78	Ngõng quay lái	Steering knuckle
79	Chốt quay lái	Steering pin

Bảng 2 - Hệ thống treo
Table 2 - Suspension system

STT No.	Thuật ngữ tiếng Việt	Terms in English
1	Hệ thống treo khí nén (Hình 2.1)	Compressed-air suspension system (Figure 2.1)
2	Hệ thống treo thẳng bằng (Hình 2.2)	Fully articulated suspension system (Figure 2.2)
3	Hệ thống treo thanh xoắn	Torsional suspension system
4	Hệ thống treo thủy khí (Hình 2.3)	Hydraulic-air suspension system (Figure 2.3)
5	Hệ thống treo lá nhíp (Hình 2.4)	Leaf suspension system (Figure 2.4)
6	Hệ thống treo lò xo (Hình 2.5)	Spring suspension system (Figure 2.5)
7	Hệ thống treo phụ thuộc (Hình 2.4)	Conventional suspension system (Figure 2.4)
8	Hệ thống treo độc lập (Hình 2.5)	Independent suspension system (Figure 2.5)
9	Nhíp trước (Hình 2.6 Số 1)	Front spring (Figure 2.6, No 1)
10	Nhíp sau (Hình 2.6 Số 2)	Rear spring (Figure 2.6, No 1)
11	Nhíp chính (Hình 2.7 Số 1)	Main spring (Figure 2.7, No 1)
12	Nhíp phụ (Hình 2.7 Số 2)	Support spring (Figure 2.7, No 2)
13	Chốt nhíp (Hình 2.4 Số 1)	Spring bracket pin (Figure 2.4, No 1)
14	Quai nhíp (Hình 2.4 Số 2)	Spring shackle (Figure 2.4, No 2)
15	Ụ đỡ (Hình 2.4 Số 3)	Spring buffer (Figure 2.4, No 3)
16	Lá nhíp chính (Hình 2.4 Số 4)	Main leaf (Figure 2.4, No 4)
17	Lá nhíp phụ (Hình 2.4 Số 5)	Support leaf (Figure 2.4 Số 5)
18	Đai nhíp (Hình 2.4 Số 6)	Spring camp (Figure 2.4 Số 6)
19	Bulông tâm nhíp (Hình 2.7 Số 3)	Spring centre bolt (Figure 2.7 Số 3)
20	Quang nhíp (Hình 2.4 Số 7)	Spring U bolt (Figure 2.4 Số 7)
21	Tai nhíp (Hình 2.7 Số 4)	Spring eye (Figure 2.7 Số 4)
22	Giá treo nhíp (Hình 2.4 Số 8)	Spring bracket (Figure 2.4 Số 8)
23	Bộ giảm chấn (Bộ nhún)	Shock absorber
24	Bộ giảm chấn đòn (Bộ nhún đòn) (Hình 2.8 Số 1)	Lever type shock absorber (Figure 2.8 Số 1)
25	Bộ giảm chấn ống (Bộ nhún ống) (Hình 2.5 Số 1)	Telescopic absorber (Figure 2.5 Số 1)

Bảng 3 - Hệ thống lái
Table 3 - Steering system

STT No.	Thuật ngữ tiếng Việt	Terms in English
1	Hệ thống lái	Steering system
2	Dẫn động lái	Steering linkage, steering gear drive
3	Cơ cấu lái	Steering gear
4	Cơ cấu lái trục vít –khuỷu quay	Cam and lever steering gear
5	Cơ cấu lái trục vít - khuỷu quay với ngồng trượt	Worm and lever steering
6	Cơ cấu lái trục vít - khuỷu quay với ngồng lăn	Worm and lever steering gear with roller stud
7	Cơ cấu lái trục vít đai ốc	Worm and nut steering gear
8	Cơ cấu lái trục vít đai ốc kép	Worm and nut steering gear
9	Cơ cấu lái trục vít - khuỷu quay ngồng đơn	Single lever roller mounted stud steering gear
10	Cơ cấu lái trục vít - khuỷu quay ngồng	Twin lever roller mounted stud steering gear
11	Cơ cấu lái globoit- con lăn	Worm and roller steering gear
12	Cơ cấu lái globoit- con lăn rãnh đơn	Worm and single roller steering gear
13	Cơ cấu lái globoit- con lăn rãnh kép	Worm and twin roller steering gear
14	Cơ cấu lái đai ốc - quạt răng	Nut and sector steering gear
15	Cơ cấu lái trục vít quạt răng	Worm and sector steering gear
16	Cơ cấu lái trục vít – đai bi tuần hoàn	Circulating ball and nut steering gear
17	Vô lăng lái	Steering wheel
18	Hình thang lái	Trapezoidal steering
19	Đòn ngang hình thang lái	Steering tie rod
20	Đòn ngồng lái	Steering knuckle lever
21	Đòn dọc	Steering gear connecting rod
22	Đòn quay đứng	Steering lever pitman arm
23	Chốt cầu	Rỗ tuyn, Steering knuckle tie rod end
24	Bộ trợ lái thủy lực	Steering gear hydraulic servo

Bảng 4 - Hệ thống di động

Table 4 - Moving system

STT No.	Thuật ngữ tiếng Việt	Terms in English
1	Bánh xe	Wheel
2	Vành bánh xe	Wheel rim
3	Đĩa bánh xe	Wheel disk
4	Máy ơ bánh xe	Wheel hub
5	Lốp	Tyre, tire
6	Xăm	Inner tube
7	Hệ thống di động xích	Creeper under carriage, crawler unit track
8	Giải xích	Chain track, caterpillar chain
9	Bánh xích chủ động	Track drive sprocket
10	Bánh căng xích	Adjusting idler wheel
11	Bánh đê xích	Road wheel
12	Bánh đỡ xích	Support roller
13	Bộ căng xích	Track tensioner

Bảng 5 - Khung, vỏ

Table 5 - Frame, body

STT No.	Thuật ngữ tiếng Việt	Terms in English
1	Khung	Frame
2	Dầm dọc	Longeron, side member
3	Dầm ngang	Frame cross member
4	Vỏ xe	Body, carosserie
5	Thùng xe	Platform body
6	Thùng tự đổ	Dump body
7	Buồng lái	Cabine
8	Chấn bùn	Mudguard

Bảng 6 - Hệ thống điện
Table 6 - Electrical system

STT No.	Thuật ngữ tiếng Việt	Terms in English
1	Ắc qui (Bình điện)	Storage battery
2	Máy phát điện	Generator
3	Bộ điều chỉnh điện (Bộ tiết chế-Bộ điều tiết điện-Bộ role)	Voltage and current regular for dynamic charging timing
4	Role dòng điện ngược (Role cắt nối)	Return current relay (Reverse current relay)
5	Role hạn chế dòng điện (cọc dòng)	Current, regulator
6	Role điều chỉnh thế điện áp (Role điện thế, cọc điện thế)	Voltage regulator
7	Bộ khởi động điện (Động cơ khởi động, Đề-ma-rơ)	Starting motor; starter
8	Role bảo vệ máy khởi động	Starting switch relay
9	Bảng đồng hồ (Táp lô)	Instrument panel
10	Khoá điện	Ignition switch (Ignition lock)
11	Bộ cảm áp dầu nhớt (Cảm dầu-Đát trích dầu)	Oil pressure sending unit(transmitter pressure)
12	Bộ cảm nhiệt độ nước	Temperature sending unit (Transmitter temperature)
13	Bộ cảm mức nhiên liệu (Cảm xăng)	Fuel (gasoline) level sending unit
14	Bộ cảnh báo dầu	Oil alarm unit
15	Bộ cảnh báo nước	Water alarm unit
16	Đồng hồ nhiên liệu (Đồng hồ xăng)	Fuel gauge; indicator
17	Đồng hồ nước (Đồng hồ ôn độ)	Water temperature gauge; water temperature indicator
18	Đồng hồ ampe	Ammeter
19	Đồng hồ tốc độ	Speedmeter, speed indicator
20	Đồng hồ áp suất dầu	Compressed oil indicator
21	Cuộn đánh lửa sấy nóng	Vibrator coil
22	Hộp cầu chì	Safety fuse box
23	Hệ thống đánh lửa bán dẫn	Transistorized ignition system
24	Hộp chuyển mạch kiểu bán dẫn	Amplifier
25	Biến áp đánh lửa (ống tăng điện-bô bin-cuộn dây đánh lửa)	Ignition coil, spark coil
26	Bộ chia điện (Bộ ngắt nối và phân phối - Đencô)	Distributor

Bảng 6 (kết thúc)

Table 6 (finished)

STT No.	Thuật ngữ tiếng Việt	Terms in English
27	Cam ngắt mạch (Trục sáu cạnh của bộ chia điện)	Cut- out cam
28	Bộ điều chỉnh góc đánh lửa ly tâm	Advance mechanism centrifugal
29	Bộ điều chỉnh góc đánh lửa chân không.	Vacuum spark controller
30	Con quay chia điện (Rôto-Con quay-Con chỏ)	Distributor rotor
31	Nắp chia điện	Distributor cup
32	Nến đánh lửa (Bugi)	Spark plug
33	Còi	Horn
34	Bảng nối dây (Cầu nối-Nơi nghỉ điện)	Terminal board
35	Bộ lau kính (Cái gạt nước)	Windshield cleaner
36	Quạt sưởi ấm	Heating electricfan
37	Đèn vị trí trước	Front position lamps
38	Đèn vị trí sau	Rear position lamps
39	Role của đèn báo rẽ	Role of direction- indication lamp
40	Đèn báo rẽ	Direction indication lamps
41	Đèn chiếu sáng phía trước	Headlamps

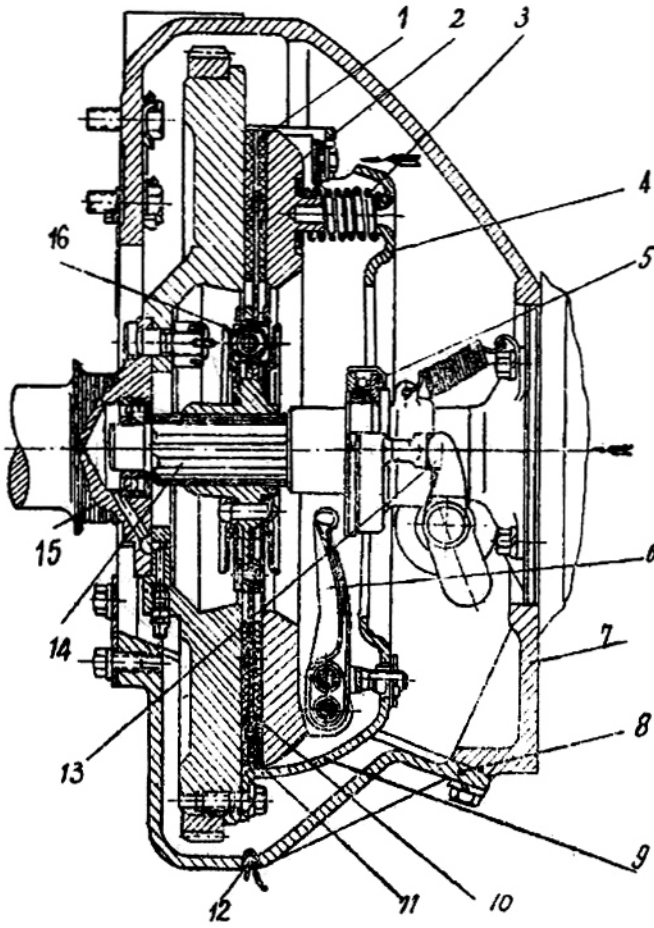

Figure 1.1 – Spring loaded clutch

Hình 1.1 – Ly hợp thường đóng kiểu lò xo

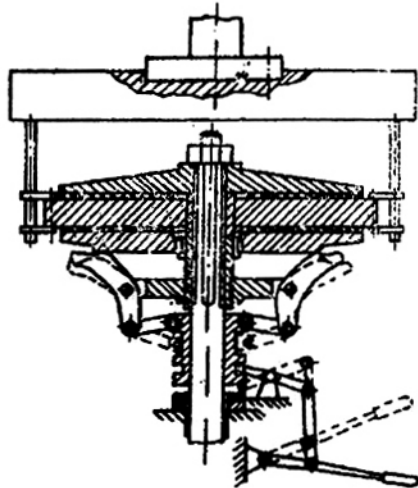

Figure 1.2 – Opened clutch
Hình 1.2 – Ly hợp thường mở

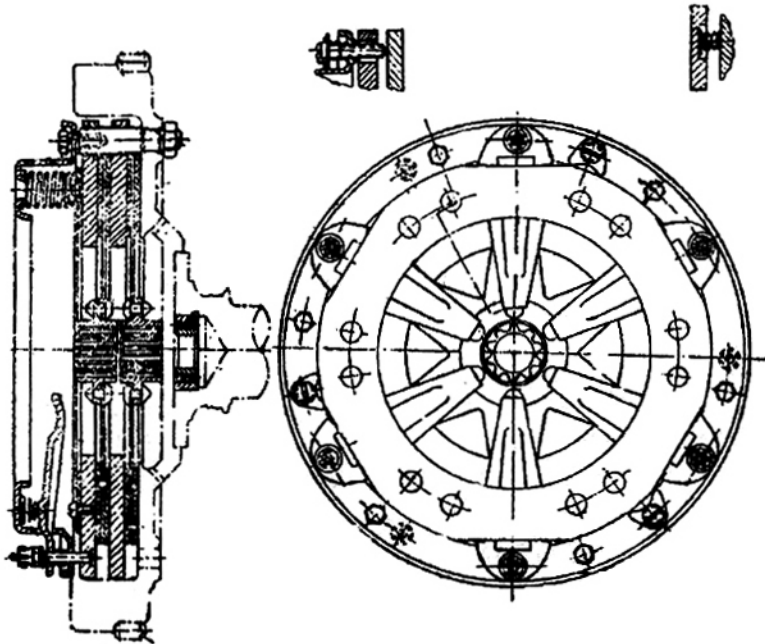

Figure 1.3 – Clutch with double laminated disk
Hình 1.3 – Ly hợp hai đĩa

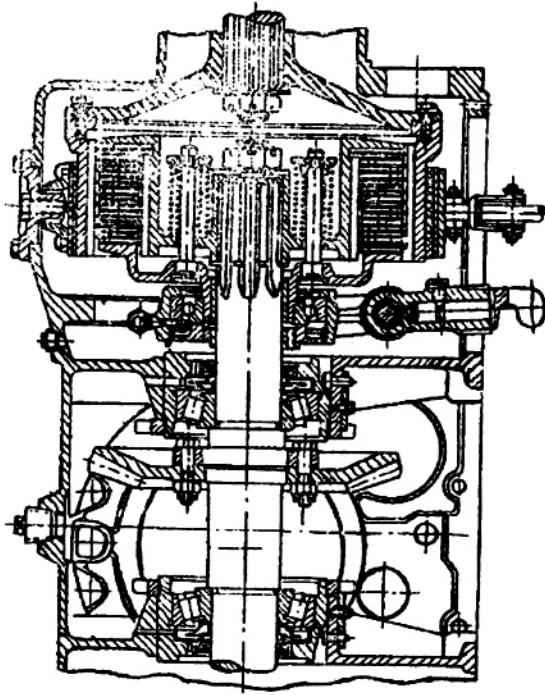

Figure 1.4 – Clutch with multiple laminated disk (Steering clutch)

Hình 1.4 – Ly hợp nhiều đĩa (Ly hợp chuyển hướng)

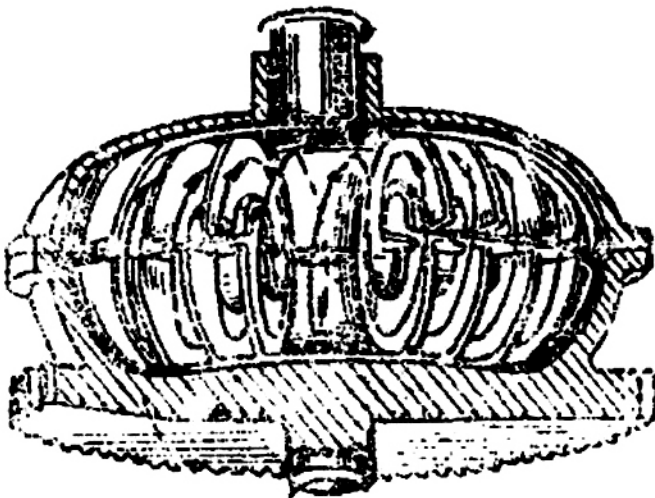

Figure 1.5 – Hydraulic clutch

Hình 1.5 – Ly hợp thủy lực

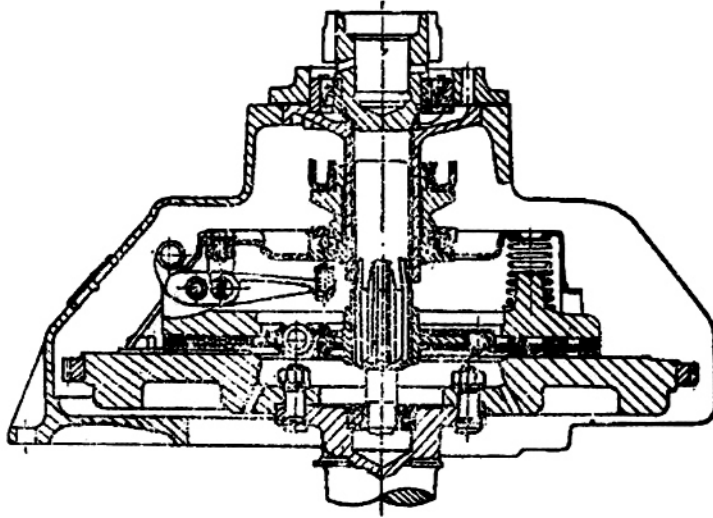

Figure 1.6 – Semi automatic clutch
Hình 1.6 – Ly hợp nửa tự động

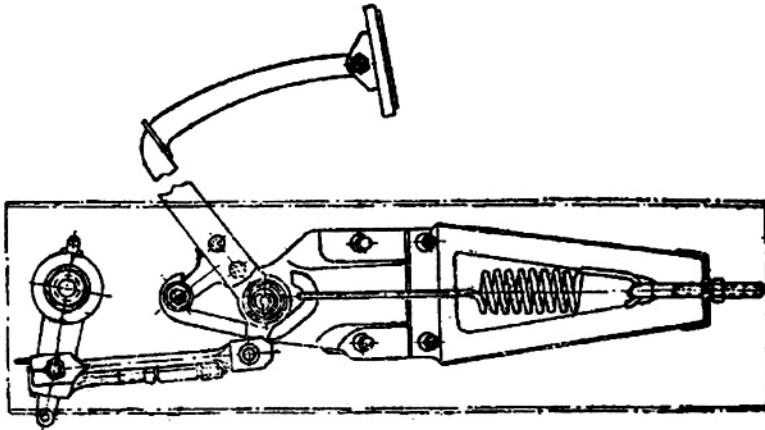

Figure 1.7 – Clutch controller
Hình 1.7 – Cơ cấu điều khiển ly hợp

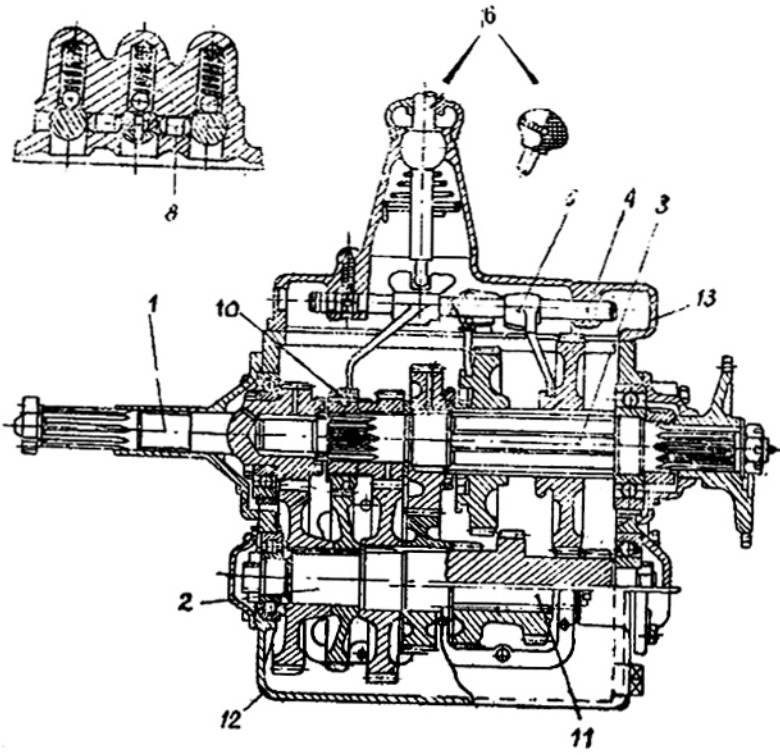

Figure 1.8 – Gear box

Hình 1.8 – Hộp số

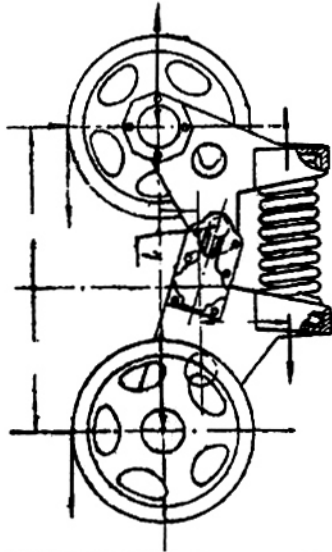

Figure 2.2 – Fully articulated suspension system
Hình 2.2 – Hệ thống treo thẳng bằng

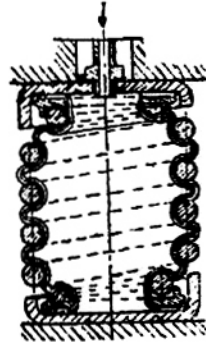

Figure 2.1 – Compressed-air suspension system
Hình 2.1 – Hệ thống treo khí nén

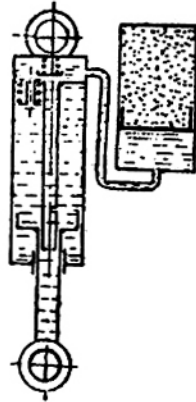

Figure 2.3 – Hydraulic-air suspension system
Hình 2.3 – Hệ thống treo thủy khí

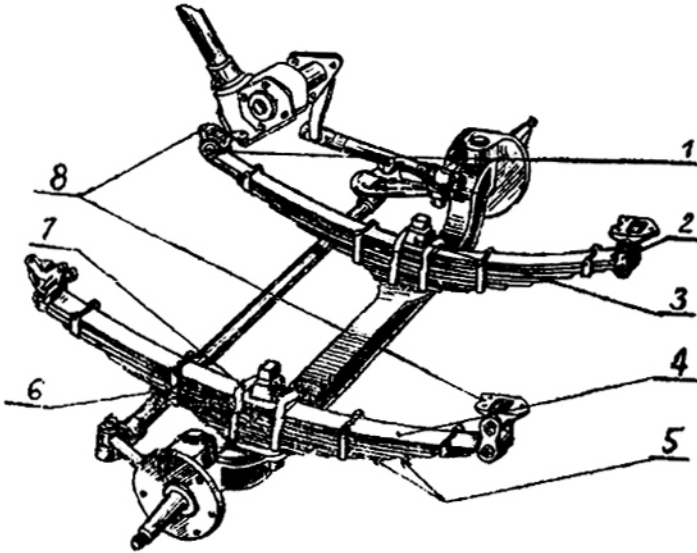

Figure 2.4 – Leaf suspension system/Conventional suspension system
Hình 2.4 – Hệ thống treo lá nhíp/Hệ thống treo phụ thuộc

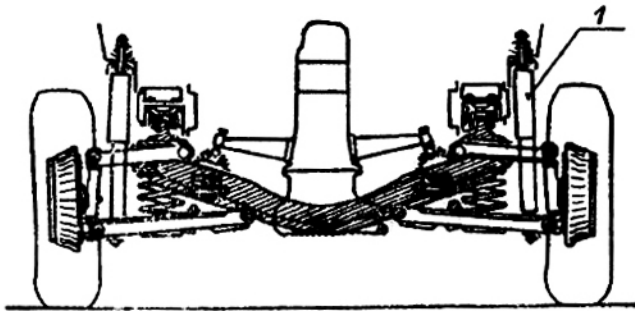

Figure 2.5 – Spring suspension system/Independent suspension system
Hình 2.5 – Hệ thống treo lò xo/Hệ thống treo độc lập

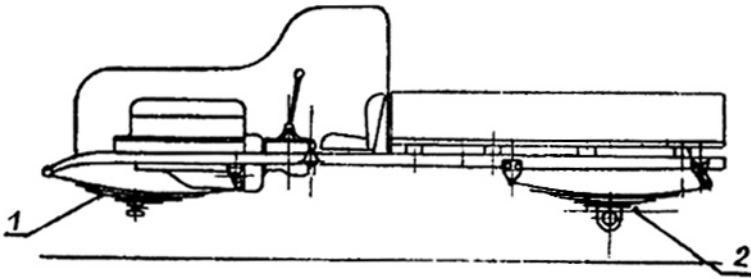

Figure 2.6 – Front spring, Rear spring
Hình 2.6 – Nhíp trước, nhíp sau

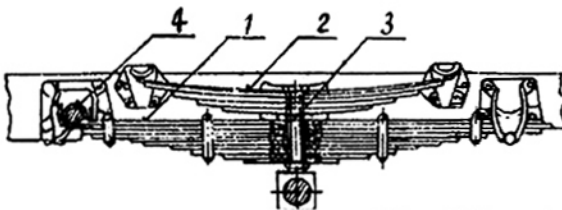

Figure 2.7 – Main spring, Support spring
Hình 2.7 – Nhíp chính, nhíp phụ

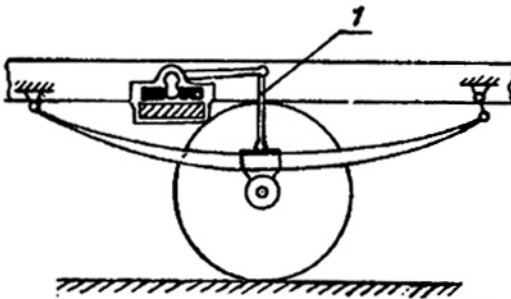

Figure 2.8 – Lever type shock absorber
Hình 2.8 – Bộ giảm chấn đòn